273235 - Tamirhane Sahipleri, Sahiplerinin Uzun Süre Bıraktığı Cihazları Ne Yapacak?

Soru

Çoğunluğu buzdolabı, çamaşır makinesi ve klima olmak üzere ev aletlerinin tamirini yaptığım bir dükkanım var. Bazen ev aletleri yanımda birikiyor ve sahipleri gelip almadığı gibi tamir ettirmek de istemiyor; bazen bir yıl boyunca onlara sabretmek zorunda kalıyorum. Yeterli yerin olmaması nedeniyle, onları söküp atmak zorunda kalıyorum. Bazen iyi durumdalarsa yedek parçalarını onlardan alıyorum. Bazıları gelip cihazlarını soruyor, ben de yer sıkıntısı yüzünden mecbur kalmasaydım onları atmazdım diyorum. Bazıları durumu kabul ediyor, bazıları ise şöyle diyor bana: “Affetmiyorum, cihazımı istiyorum.” Attığım ev aletleri bir emanet sayılır mı ve bunları elden çıkarmak caiz değil midir? Cevabınız evet ise saklamam gereken bir süre var mı?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Sahiplerinin tamir için size getirdiği cihazlar sizin nezdinizde “emanet” sayılır, sahipleri gelip teslim alıncaya kadar onları muhafaza etmeli ve korumalısınız.

Ancak cihaz sahibi, cihazını tamir ettikten sonra geri döneceğinden umudunuzu kesecek kadar normal süreyi aşarak cihazı teslim almakta gecikirse veya yer darlığı nedeniyle bu cihazları bırakmanız size zarar verecekse ya da bunları korumakta zorluk çekmeniz vb. durumlar söz konusuysa; bu durumda kendinizi zarara uğramamak adına bu cihazları piyasadaki benzerlerinin fiyatına göre satıp belirlenen ücret tutarını keserek geri kalanını elinizde tutma hakkına sahip olursunuz. Para yanınızda olsun, eğer sahibi bir gün gelirse onu ona iade edersiniz.

"İslam Hukuku" internet sitesinde yer alan Fetva Komitesi şunları söyledi: "Kişi; sahibinin geleceğinden umut kesilinceye kadar bir süre beklemeli, sonra onu elden çıkarabilir. Örf veya

şartla belirlenen işinin ücretini ve yerin kirasını tahsil ettikten sonra eğer geriye bir şey kalırsa sahibinin hesabına bırakır; şayet sahibi bir gün gelirse ona iade eder, gelmezse kalandan faydalanması caizdir ve misli bir ücret miktarı kadarıyla tazmin eder. Miktarı olduğu gibi muhafaza ederse tedbir açısından bu daha iyidir.

Şeriat kuralının gerektirdiği şey budur (yani zarar ortadan kaldırılır) ve bu aletlerin dükkânda bulunmasının ve iş karşılığında ücret alınmamasının esnafa büyük zarar verdiği bilinmektedir. Atölyenin veya dükkân sahibinin, özellikle yedek parça ve benzeri ihtiyacı varsa, işçilerin ücretlerini ve dükkânın kirasını ödeme zorunluluğunun yanı sıra bunları saklayacak yer olmadığından ve dükkân sahibi başka işleri de almadığı için zarar görmektedir.

Bu durum birden fazla müşteri tarafından tekrarlandığında durum daha da kötüleşiyor, tüm bunlar mağaza sahibine büyük zarar veriyor ve bu da eşyaları satarak elden çıkarmasını haklı kılıyor."

Size tavsiye:

Sözleşmeye bir madde yazın veya bir kâğıda bunu yazın ve müşterilerin görebileceği şekilde mağazanın görünür bir yerine asın:

Cihazlar, sahiplerinin teslim almaması hâlinde her iki tarafın da uygun göreceği süre sonunda imha edilecek.

Bu sürenin bitiminden sonra onu saklama zorunluluğunuz olmadığı için onu satıp kiranızı alarak elden çıkarmanız, geri kalanını hayır olarak bağışlamanız veya olduğu gibi vermeniz caizdir, şayet hayır işi veya satış için yararlı değilse ondan kurtulabilirsiniz.

Bundan daha iyisi: Her cihazın sahibinin telefon numarasını veya onunla nasıl iletişime geçileceği bilgisini, cihazın teslim alındığı tarihle birlikte mesaj veya benzeri bir şekilde işleme koymak. Süre dolmadan cihazı almaya gelmemesi hâlinde cihazından sorumlu olmadığınızı bildirmek için onu ararsınız. Zamanında gelmediği takdirde elden çıkarabilirsiniz.

En iyisini Allah bilir.